GOSPODARKA CYRKULARNA | Nowe obowiązki

# Cyfrowy Paszport Produktu – wkrótce w pierwszych sektorach

**DAWID MIELCARSKI**
**KONSTANTY ARKUSZEWSKI**

Jednym z instrumentów prawnych wpisujących się w szeroko rozumianą gospodarkę cyrkularną już niebawem stanie się Cyfrowy Paszport Produktu (CPP). Poniżej przedstawiamy krótką „ściągawkę" czym jest CPP, kogo będzie dotyczył, jakie obowiązki będą wiązały się z jego wprowadzeniem oraz od kiedy obowiązki te będą miały zastosowanie.

MAT. PRAS.

**DAWID MIELCARSKI**
*adwokat,*
*Partner w Andersen w Polsce*

MAT. PRAS.

**KONSTANTY ARKUSZEWSKI**
*radca prawny,*
*Manager w Andersen w Polsce*

### Czym jest CPP i jak działa?

CPP (w anglojęzycznej terminologii Digital Product Passport, DPP) to zbiór umieszczonych na cyfrowym nośniku danych dotyczących produktów, służących wspieraniu zrównoważonego charakteru produktów, gospodarki cyrkularnej oraz zapewnieniu zgodności z prawem. Cyfrowy nośnik danych (na przykład kod QR) będzie łączyć fizyczny produkt z jego CPP. CPP wprowadzono rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1781 z 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia ram ustalania wymogów ekoprojektu w odniesieniu do zrównoważonych produktów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2020/1828 i rozporządzenia (UE) 2023/1542 i uchylenia dyrektywy 2009/125/WE (REZP lub w wersji angielskiej ESPR). CPP ma na celu zapewnienie pełnej identyfikowalności produktu w całym cyklu życia i w trakcie jego ewentualnej regeneracji. Ma pomagać konsumentom dokonywać świadomych wyborów, a podmiotom gospodarczym umożliwiać dostęp do niezbędnych danych w cyklu życia produktu.

### Jakie dane będą przechowywane w CPP?

W zależności od grupy produktów CPP będzie zawierać np. kody towaru, dokumentację zgodności, informacje dotyczące bezpieczeństwa produktu, jego pochodzenia, materiałów, wpływu na środowisko lub możliwości recyklingu. Wymogi te będą określać akty delegowane wydane na podstawie rozporządzenia REZP albo samodzielne rozporządzenia UE. Aktualnie oczekujemy na wydanie pierwszych takich aktów delegowanych.

### Kogo dotyczy regulacja?

CPP generuje nowe obowiązki dla podmiotów gospodarczych: producentów, upoważnionych przedstawicieli, importerów, dystrybutorów, sprzedawców i dostawców usług realizacji zamówień. To na podmiotach wprowadzających produkt na rynek UE będzie spoczywać odpowiedzialność za utworzenie i poprawność CPP. Przede wszystkim podmiot taki będzie zobowiązany dostarczyć wymagane dane w odpowiedniej strukturze przewidzianej aktami delegowanymi. Dane te będą stanowić treść CPP. CPP trzeba będzie następnie zarejestrować w rejestrze online, uruchomionym w lipcu tego roku. Będzie to wymóg przed wprowadzeniem produktu na jednolity rynek UE. Podmiot gospodarczy będzie również musiał zapewnić, aby fizyczny nośnik danych był dołączony do produktu, jego opakowania lub dokumentacji. Następnie na kolejnych etapach cyklu życia produktu, właściwe podmioty gospodarcze będą zobowiązane zapewnić aktualność danych zawartych w CPP.

Legislatorzy przewidzieli wsparcie dla MŚP we wdrażaniu nowych obowiązków – jednak dokładne formy tego wsparcia określą dopiero akty delegowane. Może to obejmować przede wszystkim dostępne narzędzia elektroniczne i wytyczne dla MŚP.

Z kolei dla władz CPP będzie przydatnym narzędziem realizacji ich zadań. Służby celne będą mogły zeskanować nośnik danych i zweryfikować, czy CPP został zarejestrowany, a sam produkt jest zgodny z odpowiednimi regulacjami. Podobne możliwości będą mieć organy nadzoru rynkowego (MSA, np. UOKiK, PIP, GIOŚ, Główny Urząd Miar). Do państw członkowskich należy ustanowienie przepisów dotyczących sankcji za nieprzestrzeganie regulacji REZP i określenie, jakie organy będą nad tym czuwać.

Również konsumenci będą mogli dzięki CPP, przy pomocy np. smartfonu, uzyskać informacje przed zakupem produktu jak i wsparcie pozakupowe.

Wreszcie, CPP ma towarzyszyć produktowi także na końcu jego cyklu życiowego. Podmioty zajmujące się naprawą i recyklingiem uzyskają z niego informacje o składzie, instrukcji bezpiecznego demontażu i elementach lub substancjach nadających się do odzysku.

### Od kiedy dla jakich sektorów?

Regulacje dotyczące CPP będą wprowadzane stopniowo. Dane sektory mają być poddane w kolejnych latach analizie i legislacji. Harmonogram określa następujące priorytetowe kategorie produktów: 2026 – Żelazo i stal; 2026–2029 – Produkty związane z energią; 2027 – Tekstylia, opony, aluminium; 2028 – Meble; 2029 – Materace, materiały recyklowane oraz produkty informatyczne i telekomunikacyjne.

Od 18 lutego 2027 r. zostanie też wprowadzony równoległy do CPP system obejmujący baterie zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542. Niepowtarzalne identyfikatory baterii wpisywane będą do tego samego rejestru co CPP.

Planuje się, że po przyjęciu danego aktu delegowanego, podmioty gospodarcze nim objęte będą miały okres przejściowy trwający co najmniej 18 miesięcy.

### DPP a ESG – pomoc czy utrudnienie?

Przeszkodą we wdrożeniu regulacji ESG, w tym dotyczących raportowania CSRD, było dotąd pozyskanie wartościowych danych. CPP może dostarczyć w przystępnej formie danych, na przykład o zawartości surowców wtórnych, śladzie środowiskowym, zużyciu energii czy podatności produktu na naprawę. Również greenwashing stanie się trudniejszy, kiedy każde „twierdzenie środowiskowe" będzie mogło zostać zweryfikowane.

Natomiast o ile obowiązki związane z ESG (w szczególności obowiązek raportowania) obciążają obecnie tylko większe podmioty, to obowiązki związane z CPP często w praktyce obciążą ich dostawców, w tym podmioty z kategorii MŚP, podmioty z innych branż niż aktualnie objęte regulacjami, a nawet podmioty spoza UE. Może się bowiem okazać, że duże firmy wymuszą na swoich mniejszych kontrahentach rygorystyczne pomiary i raportowanie, przenosząc na nie koszty i ryzyko. Może to być też szansa: przedsiębiorstwa, które już teraz osiągną wysoki poziom cyfryzacji i będą dostarczać wartościowych danych mogą osiągnąć przewagę konkurencyjną. Również w relacji z konsumentem transparentność, jaką zapewni CPP może pomóc w budowaniu zaufania do marki.

Wyzwaniem będzie zapewne zebranie odpowiedniej jakości danych: przy długich łańcuchach dostaw albo znacznym rozproszeniu danych może się okazać, że należy to zacząć to robić na długo przed oficjalnym wprowadzeniem odpowiednich regulacji.